

Zomerexcursie Normandië

22-25 augustus 2018

Na de ontvangst met koffie en vlaai in Arboretum Oudenbosch vertrekt de bus om 7.30 uur met 44 deelnemers richting Frankrijk. Op het programma staan elf tuinen en arboreta, een moestuin en een kwekerij. Om het verslag niet te lang te maken zijn de hoogtepunten er uitgelicht. De eerste stop is bij Les Jardins de la Chartreuse in Val Saint-Esprit. Achter een gerestaureerde nederzetting uit de 18e eeuw ligt een particuliere moestuin van 1,5 ha. Een lust voor het oog en vooral de afscheiding van de ruime plantvakken oogst bewondering. Alles is omheind met hagen van leifruit (een enorm sortiment appels en peren) waarbij de fruitsoorten in elkaar overlopen.

Jardin de Séricourt (JR)* is een eigentijdse en eigenzinnige tuin van 4,5 ha met een verhaal. De eigenaar heeft de

tuin van zijn vader overgenomen en op een creatieve manier uitgebreid. Op een terrein met bomkraters (WO II) is in 2008 een oorlogstuin gerealiseerd waarin door vormsnoei of aanplant de herinnering aan deze zwarte periode levend wordt gehouden. De groene kathedraal is een van de blikvangers, het 'dak' bestaat uit stalen bogen begroeid met een

groot sortiment klimplanten. In Montmain ligt Jardin d'Angelique (JR) rondom een gerestaureerd landhuis uit de 17^e eeuw. In de weelderige voortuin een rijk bloeiende vegetatie, waaronder een groot sortiment *Hydrangea* en bijzondere heesters, achter het huis omzomen *Buxus* en *Hedera* de groentekamers en domineert een fontein naar Italiaans model. De tuin is

Leifruit als afscheiding van de plantvakken

Foto: Ineke van Teylingen

genoemd naar de jong overleden dochter van het echtpaar Le Bellegard.

De tweede dag beginnen we in Bosc-Roger-sur-Buchy bij Jardin d'Valérianes, de privé-tuin van het echtpaar Tissait. De eigenaar is van oorsprong hovenier en dat is goed te zien. De Engels aandoende siertuin achter het woonhuis is een lust voor het oog. Toen aan de overkant van de weg een oud huis met een stuk land te koop kwam, is dat er bijgekocht. Er is een schitterend arboretum aangelegd met een geweldig sortiment houtige gewassen. Het bijbehorende huis wordt momenteel verbouwd voor 'gîtes' en gaat volgend jaar open. Jardin de Mesnil (JR) in Montérolier kan wedijveren met de Engelse National Trust tuinen. We worden begroet

met een aperitief en de tafels staan gedekt voor de lunch. Het echtpaar Quesnel (hij vastgoedmakelaar, zij lerares Engels) heeft zonder enige dendrologische kennis een schitterende arboretum-tuin aangelegd waarin onder andere driehonderd *Acer* in soorten zijn verwerkt. Bij de aanleg is rekening gehouden met de jaargetijden, in ieder seizoen zijn er voldoende blikvangers. Voor de beplanting is er veel in Engeland en Nederland geshopt. Een bijzonderheid is *Acer palmatum* 'Seiryu', als 2-jarig plantje dertig jaar geleden aangeplant en door de Maple Society in 2017 gekwalificeerd als 'sujet exceptionnel'. De privé-tuin Les Jardins de Bellevue in Beaumont-le-Hareng is een landschapstuin met een schitterende collectie bomen en struiken.

Tijdens de rondleiding door Mme Martine Lemonnier komen we veel te weten over haar kruisingswerk van *Helleborus* en *Hydrangea*. Zij wijst ons speciaal op de *Hydrangea aspera* 'Bellevue', 25 jaar geleden geselecteerd uit zaad uit Yunnan, maar erg moeilijk te vermeerderen. Het 18de eeuwse woonhuis was vroeger een ciderperserij, de paarden liepen er in een tredmolen om appels en peren te persen.

Dag drie begint met een bezoek aan het arboretum en kasteel van Harcourt. Het 11 ha grote arboretum is een van de rijkst gesorteerde arboreta van Frankrijk: 2900 bomen, meerdere 150-200 jaar oud en verdeeld over 56

Acer palmatum 'Seiryu'
Foto: Ineke van Teylingen

families. Bij de ingang vallen meteen twee immense *Cedrus libanii* op, geplant in 1810, met een stamomtrek van 5,38m en 5,07m. De meeste bomen zijn tientallen meters hoog, echt een stijve-nekken-arboretum. Het kasteel is onbewoond maar wordt door het departement Eure gerestaureerd.

Parc du Château d'Acquigny (JR) met een 18^e eeuwse renaissance-kasteel is eigendom van baron d'Esneval. De tuin wordt omringd door de rivieren l'Eure en l'Iton en dat maakt het geheel, met diverse zijriviertjes, tot een sfeervol park. Opvallend veel *Platanus acerifolia*, de meeste meer dan tweehonderd jaar oud. Een belevenis om langs een *Sequoiadendron giganteum* uit 1860, een *Taxodium distichum* uit 1780, een *Pinus nigra* uit 1815 te wandelen. De bankjes in de moestuin met leifruit en bloemen nodigen uit om te gaan zitten en van het moois te genieten.

De laatste dag naar Jardin d'Étretat. In het stadje stopt de bus op een grote parkeerplaats en gaan we met een elektrokar met drie wagonnetjes bergop naar een futuristische en kunstzinnige vormsnoei-tuin, aangelegd op een helling met uitzicht over de krijtrotsen. Van tuinbezoek komt niets, het prachtige uitzicht over de baai en het stadje, het oorlogsmonument en -museum, het herdenkingskerkje, alles moet op de foto. Dan is de tijd te kort en de entreprijs te hoog om nog de tuin te bezoeken.

De laatste tuin, Jardin Jungle de Karlostachys, is een natuurlijk aangelegde jungletuin, genoemd naar een mensgrote, tropische varen. De meest zeldzame soorten zoals *Schefflera*, *Arisaema*, *Hedichium*, *Fargesia*, *Rhododendron* staan in een afgeschermd gedeelte in verschillende ecosystemen aangeplant. Mochten de herten daar toch inkomen, er staan voldoende planten tussen die zij lusten zodat ze van de bijzonderheden afblijven. De eigenaar Charles

Boulanger haalt regelmatig zaden uit de subtropische delen van China, Australië, Nieuw-Zeeland en Zuid-Amerika en blijft zijn jungle ontwikkelen.

Haute-Normandie is een prachtig gebied om te ontdekken. Veel appelbomen en de dorpjes en stadjes met de vakwerkhuisen zijn pittoresk. Vooral bij de oudere, meestal gerenoveerde, boerenhuizen valt het op dat op de nok van het dak planten staan. Desgevraagd blijkt dat men vroeger geen vorsten op het rieten dak legde, maar er een rij *Irissen* op zette om het regenwater op te vangen en langs het dak te geleiden. De planten gedijen er prima en staan ieder voorjaar in bloei.

Het is weer een prachtige reis geworden en alle lof voor Bea, Kos en Harry voor de organisatie. Een bus vol tevreden NDV-ers. □

* JR staat voor 'Jardin Remarquable', een toekenning van het Franse Ministerie van Cultuur & Communicatie voor parken en tuinen die voor het publiek open zijn en een grote culturele, esthetische, historische en/of botanische waarde hebben. Van de 417 JR tuinen liggen er 41 in Normandië.

Een warm welkom door het echtpaar Boulanger (op de rug gezien met groene trui) in Jardin Jungle de Karlostachys

Foto: Bea van Grinsven

